

УДК 792.7

DOI 10.32461/2226-3209.1.2025.327851

Цитування:

Кравченко А. І. Ілюзіонізм як мистецька практика в умовах медійних трансформацій сучасних креативних індустрій. *Вісник Національної академії керівних кадрів культури і мистецтв*: наук. журнал. 2025. № 1. С. 11–15.

Kravchenko A. (2025). Illusionism as an artistic practice in the context of media transformations of modern creative industries. *National Academy of Managerial Staff of Culture and Arts Herald: Science journal*, 1, 11–15 [in Ukrainian].

Кравченко Анастасія Ігорівна,
доктор мистецтвознавства, доцент,
доцент кафедри музичного мистецтва
Національної академії керівних кадрів
культури і мистецтв
orcid.org/0000-0001-6706-7937
akravchenko@dakkkim.edu.ua

ІЛЮЗІОНІЗМ ЯК МИСТЕЦЬКА ПРАКТИКА В УМОВАХ МЕДІЙНИХ ТРАНСФОРМАЦІЙ СУЧАСНИХ КРЕАТИВНИХ ІНДУСТРІЙ

Мета статті – дослідити ілюзіонізм як специфічну мистецьку практику в контексті медійних трансформацій сучасних креативних індустрій, визначити його роль у креативній економіці, механізми взаємодії з аудиторією та перспективи інтеграції в сучасні мультимедійні формати. **Методологія дослідження** спирається на міждисциплінарний підхід, поєднуючи методи культурологічного, мистецтвознавчого та соціологічного аналізу. Використовано також методи порівняльного аналізу – для дослідження історичних і сучасних форм ілюзіонізму; контент-аналізу – для вивчення медіарепрезентації ілюзіонізму в креативних індустріях. У поєднанні з методами синтетичного, історичного аналізу комплексно розглянуто означену проблематику та отримано достовірні результати дослідження. **Наукова новизна** полягає в тому, що уперше ілюзіонізм розглянуто як повноцінний елемент сучасних креативних індустрій, що впливає на розвиток інтерактивних медіа, цифрових перформансів і культурного підприємництва. Дослідження визначає нові способи адаптації ілюзійних практик у цифровому середовищі та аналізує їхній вплив на аудіовізуальну культуру. **Висновки.** Ілюзіонізм у XXI столітті є не просто мистецтвом обману чи удаваності, а являє собою багатогранну сферу, що інтегрується в сучасні креативні індустрії, трансформуючи спосіб взаємодії людини з візуальною культурою. На сучасному етапі, опосередковуючись численними цифровими технологіями, він продовжує еволюціонувати, знаходячи нові способи застосування в розвагах, технологіях та соціальному житті. Подальший розвиток ілюзіонізму пов'язуємо як з інноваційними технологіями, так і з новими форматами взаємодії з глядачем, що робить його однією з найбільш перспективних галузей сучасних креативних індустрій.

Ключові слова: ілюзіонізм, мистецькі практики, креативні індустрії, культура, інформаційні технології, цифрові технології.

Kravchenko Anastasiia, Doctor of Arts, Associate Professor at the Department of Musical Art, National Academy of the Culture and Arts Management

Illusionism as an artistic practice in the context of media transformations of modern creative industries

The purpose of the present article is to explore the specific artistic practice of illusionism in the context of contemporary media transformations within the creative industries. In addition, the role of illusionism in the creative economy will be defined, and the mechanisms of interaction with the audience will be analysed. Finally, the prospects for integration into modern multimedia formats will be outlined. **The research methodology** is founded upon an interdisciplinary approach, integrating methodologies from cultural, art historical and sociological analysis. The comparative analysis is utilised to examine historical and contemporary manifestations of illusionism; while content analysis is employed to investigate the media portrayal of illusionism within creative industries. Through the amalgamation of synthetic and historical analysis, this methodology facilitates a comprehensive examination of the aforementioned issues and ensures the attainment of reliable research outcomes. **The scientific novelty** of this study lies in its consideration of illusionism as a full-fledged element of modern creative industries, with implications for the development of interactive media, digital performances and cultural entrepreneurship. The study identifies new ways of adapting illusionary practices in the digital environment and analyses their impact on audiovisual culture. **Conclusions.** The study concludes that in the 21st century, illusionism is not merely the art of deception or pretence, but is a multifaceted field that is integrated into modern creative industries, transforming the manner in which people interact with visual culture. At the present stage, mediated by numerous and digital technologies, it continues to evolve, finding new applications in entertainment, technology and social life. The ongoing development of illusionism is closely linked to the

emergence of innovative technologies and novel formats for interacting with viewers, positioning it as one of the most promising branches of modern creative industries.

Keywords: illusionism, artistic practices, creative industries, culture, information technologies, digital technologies.

Актуальність теми дослідження. У ХХІ столітті мистецькі практики надзвичайно урізноманітнилися, охоплюючи як традиційні види мистецтва (живопис, музика, театр), так і нові форми, що виникають під впливом цифрових технологій (цифрове мистецтво, NFT, проекти на основі віртуальної та доповненої реальності та ін). Сфера креативних індустрій, до яких належать дизайн, реклама, відеоігри, кіноіндустрія, мода та інші сфери, останнім часом також активно розвивається, формуючи нове культурно-мистецьке середовище із власним ціннісно-семантичним виміром. Відтак сфера креативних індустрій активно послуговується та впроваджує у свої проекти сучасні мистецькі практики, що їх піднімає на новий рівень. Мистецькі практики та креативні індустрії відіграють важливу роль у розвитку сучасного суспільства, сприяючи економічному зростанню, культурному обміну та соціальній інтеграції. Вони поєднують у собі традиційні форми мистецтва та новітні технології, створюючи нові можливості для творчості та підприємництва. Ілюзіонізм як унікальне мистецтво створення ілюзій є оригінальною мистецькою практикою, що зачаровує глядачів своєю видовищністю, руйнуючи кордони між реальністю та вигадкою. У сучасному світі, де креативні індустрії відіграють ключову роль у формуванні культурного та економічного простору, ілюзіонізм стає потужним інструментом у сфері розваг, реклами, театрального мистецтва та цифрових технологій.

Аналіз досліджень і публікацій. Наукове дослідження мистецьких практик є важливим аспектом культурології, мистецтвознавства, філософії мистецтва та інших суміжних дисциплін. Аналіз наукових публікацій дозволяє виявити основні тенденції у вивченні мистецьких процесів, їхню взаємодію із суспільством та вплив на розвиток культури. В українському науковому дискурсі вивчення мистецьких практик розглядають через призму історичних, культурологічних та соціологічних підходів. Це знайшло відображення в працях таких дослідників, як: О. Афоніна [1], Н. Бабій [2], Є. Вербецький [3], К. Гончаренко [5], О. Губернатор [6], В. Карпов [1], Х. Плецан [8], Н. Скокова [9], Б. Сорокін [10], М. Швець [15] та ін.

Особливу увагу приділено вивченню сучасних художніх практик, перформативного мистецтва та нових медіа, з активним використанням міждисциплінарних підходів, із залученням соціології, мистецтвознавства та культурології в працях В. Головей [4], Ю. Небесної [11], К. Панасюк [11], О. Спольської [11], О. Цугорка [14] та ін. Сучасні культурно-мистецькі практики в контексті івент-індустрії розглянуто в праці О. Засядьвовк [7]. Наукові дослідження А. Тормахової висвітлюють питання мистецьких практик як у загальнокультурній динаміці [12], так й актуалізують їх в умовах сучасного стану війни [13]. Зарубіжні дослідження мистецьких практик включають широкий спектр підходів – від аналітичної естетики до соціальних та інших аспектів мистецтва [17–19]. Значну увагу приділено мистецтву як формі соціальної взаємодії, з наголосом на діалогічності мистецтва, що включає взаємодію між художником і аудиторією [16; 20]. Подальший розвиток досліджень вимагає інтеграції нових теоретичних підходів і залучення міжнародного досвіду для розширення методологічних меж і глибшого аналізу сучасних мистецьких практик.

Мета статті – дослідити ілюзіонізм як специфічну мистецьку практику в контексті медійних трансформацій сучасних креативних індустрій, визначити їх роль у креативній економіці, механізми взаємодії з аудиторією та перспективи інтеграції в сучасні мультимедійні формати.

Виклад основного матеріалу. В умовах сучасної динаміки культурно-мистецьких процесів дослідники цілком слушно вказують на трансформацію суспільної рецепції і практик, «оскільки внаслідок зміни ролі їхніх учасників (зі споглядача на співучасника, який поділяє відповідальність за те, що відбувається) формується та затверджується новий механізм їх сприйняття» [3, 30].

Дослідник Т. Зембілас визначає практику як конфігурацію згуртованої діяльності, яка встановлює скоординовані та спільні відносини між членами спільноти. Як він стверджує, дослідження художньої практики, зокрема, може виявити владні відносини та соціальні структури, які визначають те, як твори мистецтва циркулюють у культурному просторі. Однак на мистецькі практики

впливають не лише ті, хто посідає владні позиції; вони також є похідними від внутрішніх процесів мистецької практики. Концепція практик дозволяє одночасно досліджувати мікрорівневі взаємодії та макрорівневі інституційні структури в межах соціології мистецтва. Він стверджує, що теорія практики в соціології мистецтва розкриває, як індивіди розвивають мистецькі знання та навички, роль мистецького наміру, емоцій і тіла в мистецькому процесі і як мистецькі практики змінюються з більшими суспільними зрушеннями [16, 126].

Мистецькі практики та креативні індустрії є важливими складовими сучасної економіки та культури, які відкривають нові можливості для розвитку творчих особистостей і сприяють формуванню конкурентоспроможного креативного середовища. Проте для їх подальшого розвитку необхідно вирішувати також проблеми фінансування, регулювання авторського права, професійної підготовки кадрів, державної підтримки цієї сфери та ін.; відповідно взаємодія між мистецтвом, бізнесом і технологіями дозволить створити стійку та інноваційну екосистему креативних індустрій. Як відзначають дослідники, мистецькі практики є складним комунікативним процесом, зв'язком між світоглядом людини й середовищем, засобами виразності мистецтв і побутом, звичаями. Відзначено багатоплановість сучасної творчості з превалюванням синтезованих проєктів, у яких більше можливості для залучення реципієнтів. Відмічено складність у взаємозв'язках виховання особистості, формування культурних цінностей. Підкріплено фактами зміни ідеалів у сучасній творчості, виходу на діалектичний рівень [1, 80].

Досліджуючи генезу мистецьких практик у контексті розвитку культури, А. Тормахова наголошує на пріоритетному значенні тих, які мали синтетичний характер, оскільки апеляція до різних органів чуття ставала запорукою глядацького інтересу. Видовищність приймала різні форми в людській історії – від перших синкретичних дійств до повноцінних театральних вистав. У цьому ряду сформувались такі жанри музично-театральні, як опера та балет, згодом оперета, мюзикл, рок-опера тощо. Їх функціонування було зумовлено зростанням потреби в становленні більш дієвих та модних форм. Ще задовго до появи постмодерного світогляду відбувався процес адаптації жанрів до потреб соціуму [12, 146]. Це твердження дослідниці цілком слушно можна застосувати до ілюзіонізму як однієї з оригінальних мистецьких практик, що пройшла складний шлях у різних культурах і на сьогодні з

упевненістю належить до сфери сучасних креативних індустрій.

Ілюзіонізм має глибоке історичне коріння, що сягає давніх цивілізацій, коли в Стародавньому Єгипті жерці використовували оптичні ефекти для створення містичних видінь. У Середньовіччі мистецтво ілюзії розвивалося в межах вуличних вистав, ярмарків та придворних заходів. Згодом, у XIX столітті, з появою професійних ілюзіоністів ілюзія перетворилася на сценічне мистецтво з чіткою структурою виступів та використанням механічних пристроїв. У XXI столітті ілюзіонізм виходить за межі традиційної сцени та інтегрується в різні креативні галузі. Найперше варто зазначити про сферу шоу-бізнесу і театральних практик. Зокрема, сучасні ілюзіоністи, такі як Д. Коперфілд, Д. Браун, використовують новітні технології, інтерактивні елементи та психологічні ефекти, щоб створювати унікальні вистави з елементами сучасної видовищності.

Також різні спецефекти та комп'ютерна графіка, що є своєрідним продовженням ілюзій та ілюзіонізму, активно застосовують і популяризують у сучасному кінематографі, створюючи фантастичні світи та реалістичні образи. Комп'ютерні ігри активно використовують принципи ілюзіонізму для побудови унікального ігрового простору, де реальність зміщується з фантазією. Відомі бренди використовують візуальні та психологічні ілюзії в рекламі та маркетингу для створення ефектної комунікації з аудиторією. Віртуальна та доповнена реальність натомість дозволяють створювати також повноцінні ілюзії, що впливають на сприйняття глядача, відкриваючи нові можливості для інтерактивного досвіду.

Загалом, будучи синтетичним феноменом, ілюзіонізм не лише розважає, а й відіграє важливу роль у соціокультурному аспекті, формуючи критичне мислення, стимулюючи уяву та підкреслюючи важливість креативного підходу до вирішення будь-яких питань. Крім того, сучасні ілюзіоністи часто використовують свої навички для демонстрації маніпуляцій у мас-медіа, виявлення шахрайства, для терапевтичних цілей, наприклад у роботі з людьми, що пережили психологічні травми, тощо.

Одним із ключових чинників зростання креативних індустрій є розвиток цифрових платформ, що дають змогу митцям і підприємцям легко знаходити аудиторію та монетизувати свою працю. Проте конкуренція на ринку залишається високою, а традиційні моделі фінансування мистецтва та культури

змінюються під впливом цифрової трансформації. У цьому контексті слухним є також твердження О. Цугорки, що «мережеве мистецтво сьогодні вже не обмежується інтерактивними інтернет-проектами. Воно починає активно виходити у реальність, створюючи власні мережі, які не лише об'єднують людей, а й формують своєрідні горизонтальні засоби комунікації людей, оминаючи маніпулятивні можливості сучасних мас-медіа» [14, 129].

Незважаючи на потенціал креативних індустрій, митці та креативні підприємці часто стикаються з проблемами фінансування, особливо на початкових етапах діяльності. Не менш важливим питанням у цифрову епоху є захист інтелектуальної власності, оскільки на сьогодні завдяки численним технічним засобам твори мистецтва можуть бути легко відтворені та поширені без згоди автора. Важливою проблемою залишається також підготовка фахівців, які поєднують художню креативність з бізнес-навичками й технологічною компетентністю. Також креативні індустрії орієнтовані на закордонну міжнародну аудиторію, що вимагає високої якості продукції, маркетингових стратегій та адаптації до культурних особливостей різних регіонів.

Культурно-мистецькі практики України в контексті євроінтеграційних процесів, як відзначає В. Швець, відкривають нові перспективи та можливості для української культури вийти на міжнародний рівень, презентувати свою унікальність та багатство на широкій арені. Також це є стимулом для розвитку культурних інституцій, підвищення якості мистецької освіти та професійної підготовки. Отже, ці питання потребують не лише адаптації, але й активного формування власної культурної політики, спрямованої на збереження та розвиток національної культури, що може стати потужним каталізатором для розвитку культурно-мистецького сектору України [15, 140].

Ілюзіонізм на сьогодні є не лише мистецькою практикою розважального ґатунку, але завдяки своїм методам розширює сприйняття можливого та сприяє розвитку інноваційного мислення, покращення когнітивні здатностей, зміцненню соціальних навичок.

Отже, мистецькі практики та креативні індустрії є невід'ємною частиною сучасного світу, що не лише сприяють розвитку культури, а й мають значний економічний потенціал. Інтеграція мистецтва з технологіями, і в цьому разі актуалізація мистецтва ілюзіонізму, відкриває нові горизонти для творчості, даючи змогу митцям і підприємцям реалізувати свої

ідеї та впливати на культурний розвиток суспільств.

Наукова новизна статті полягає в тому, що вперше ілюзіонізм розглянуто як повноцінний елемент сучасних креативних індустрій, що впливає на розвиток інтерактивних медіа, цифрових перформансів і культурного підприємництва. Дослідження визначає нові способи адаптації ілюзійних практик у цифровому середовищі та аналізує їхній вплив на аудіовізуальну культуру.

Висновки. Мистецькі практики та креативні індустрії є важливими складовими сучасної економіки та культури, які відкривають нові можливості для розвитку творчих особистостей і сприяють формуванню конкурентоспроможного креативного середовища. Взаємодія між мистецтвом, бізнесом і технологіями дозволить створити спійку та інноваційну екосистему креативних індустрій. У результаті проведеного дослідження з'ясовано, що ілюзіонізм у XXI столітті є не просто мистецтвом обману чи удаваності, а являє собою багатогранну сферу, що інтегрується в сучасні креативні індустрії, трансформуючи спосіб взаємодії людини з візуальною культурою. На сучасному етапі, опосередковуючись численними й різноманітними цифровими технологіями, він продовжує еволюціонувати, знаходячи нові способи застосування в розвагах, технологіях та соціальному житті. Подальший розвиток ілюзіонізму пов'язуємо як з інноваційними технологіями, так і з новими форматами взаємодії з глядачем, що робить його однією з найбільш перспективних галузей сучасного мистецтва.

Література

1. Афоніна О. С., Карпов В. В. Мистецькі практики в сучасній культурі. *Культура і сучасність*. 2023. № 2. С. 76–81.
2. Бабій Н. П. Актуальні культурно-мистецькі практики та процеси: проблематика наукового дискурсу. *Питання культурології*. 2020. Вип. 36. С. 69–78.
3. Вербецький С. М. Рецепція інокультурних практик у парадигмі транскультуралізму: дис. ... д-ра філос.: 034 «Культурологія» / Київський національний університет культури і мистецтв, Київ, 2024. 180 с.
4. Головей В. Перформативні арт-практики в контексті антропології медіа. *Науковий вісник Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки*. 2017. Вип. 13–14 (362–363). С. 124–129.
5. Гончаренко К. С. Видовищність, іронія та ностальгія в структурі постмодерного мистецького коду. *Культурологічний альманах*. 2023. Вип. 4. С. 120–125.
6. Губернатор О. Імерсивні культурні практики XXI століття: особливості та прийоми. *Культурологічний альманах*. 2022. Вип. 3. С. 283–289.
7. Засядьков О. А. Культуротворча місія івент-практик в Україні: дис. ... д-ра філос.: 034 «Культурологія» / Національна академія керівних кадрів культури і мистецтв. Київ, 2023. 212 с.

8. Плецан Х. В. Креативний вимір регіональних культурно-мистецьких практик в історичному контексті. *Новітні дослідження культури і мистецтва: пошуки, проблеми, перспективи* : матеріали Всеукр. наук.-практ. конф. (Київ, 18 травня 2023 р.). Київ : НАКККіМ, 2023. С. 173–176.
9. Скокова Л.Г. Культурні практики арт-світів у традиції символічного інтеракціонізму. *Актуальні проблеми соціології, психології, педагогіки*. 2018. №1 (36). Соціологічні науки. С. 55–62.
10. Сорокін Б. Мистецькі практики Ханса Хааке: від концептуального мистецтва до інституційної критики. *Актуальні питання гуманітарних наук*. 2024. Вип. 74. Т. 2. С. 125–129.
11. Спольська О. В., Небесна Ю. В., Панасюк К. В. Концептуалізація мистецьких практик у системі культурних взаємозв'язків. *Art Science: Traditions and Innovations*. 2025. Вип. 1. С. 37–43.
12. Тормахова А. М. Мистецькі практики в контексті культури. *Вісник Маріупольського державного університету. Філософія, культурологія, соціологія*. 2022. Вип. 23. С. 143–149.
13. Тормахова А. М. Мистецькі практики під час війни : український вимір. *Українська культура: минуле, сучасне, шляхи розвитку*. 2022. Вип. 41. С. 70–75.
14. Цугорка О. П. Інноваційний погляд на мистецькі практики Р. Ескота. *Другі наукові читання, присвячені пам'яті доктора історичних наук, професора О. І. Путра* : матер. Всеукр. наук.-теор. конф. (Київ, 20 листопада 2016 р.). Київ : НАКККіМ, 2017. С. 127–129.
15. Швель М. А. Особливості дослідження культурно-мистецьких практик України в контексті євроінтеграційних процесів: виклики та перспективи. *Матеріали конференції МЦНД* (Кривий Ріг, 02.08.2024). Кривий Ріг, 2024. С. 137–142.
16. Artistic practices: social interactions and cultural dynamics, edited by Tasos Zembylas, London and New York, Routledge, 2015, 206 p.
17. Ben-Horin O., Sotiriou M., Espeland M., Strakšienė G. Towards transdisciplinarity in global integrated science-arts practices in education? *A Janus approach, Cogent Education*. 2023. 10:2. Pp. 2287895. DOI: 10.1080/2331186X.2023.2287895.
18. Broderick Sh. Arts practices in unreasonable doubt? Reflections on understandings of arts practices in healthcare contexts.. *Arts & Health*. 2011. 3:2. Pp. 95–109, DOI: 10.1080/17533015.2010.551716.
19. Kaimal G., Arslanbek A. Indigenous and Traditional Visual Artistic Practices: Implications for Art Therapy Clinical Practice and Research. *Front. Psychol.* 2020. 11:1320. DOI: 10.3389/fpsyg.2020.01320.
20. Kozjek K., Herzog J. Knowledge and identification of different artistic practices. *Research in Pedagogy*, 2018. Vol.8. №2. Pp. 145–161.
5. Honcharenko, K. S. (2023). Spectacle, Irony and Nostalgia in the Structure of Postmodern Artistic Code. *Culturological Almanac*, 4, 120–125 [in Ukrainian].
6. Hubnator, O. (2022). Immersive Cultural Practices of the 21st Century: Features and Techniques. *Culturological Almanac*, 3, 283–289 [in Ukrainian].
7. Zasiadovok, O. A. (2023). Cultural Mission of Event Practitioners in Ukraine. Doctoral Thesis. Kyiv [in Ukrainian].
8. Pletsan, Kh. V. (2023). Creative Dimension of Regional Cultural and Artistic Practices in a Historical Context. Latest Research on Culture and Art: Searches, Problems, Prospects. Materials of the All-Ukrainian scientific-practical conference (Kyiv, May 18, 2023), 173–176 [in Ukrainian].
9. Skokova, L. H. (2018). Cultural Practices of Art Worlds in the Tradition of Symbolic Interactionism. *Current Problems of Sociology, Psychology, Pedagogy*, 1 (36), 55–62 [in Ukrainian].
10. Sorokin, B. (2024). Artistic Practices of Hans Haake: From Conceptual Art to Institutional Criticism. *Current Issues in the Humanities*, 74, vol. 2, 125–129 [in Ukrainian].
11. Spolska, O. V., Nebesna, Yu. V., & Panasiuk, K. V. (2025). Conceptualisation of Artistic Practices in the System of Cultural Interrelations. *Art Science: Traditions and Innovations*, 1, 37–43 [in Ukrainian].
12. Tormakhova, A. M. (2022). Artistic Practices in the Context of Culture. *Bulletin of Mariupol State University. Series: Philosophy, Culturology, Sociology*, 23, 143–149 [in Ukrainian].
13. Tormakhova, A. M. (2022). Artistic Practices during the War: Ukrainian Dimension. *Ukrainian Culture: Past, Present, Development Paths*, 41, 70–75 [in Ukrainian].
14. Tshuhorka, O. P. (2017). Innovative View on the Artistic Practices of R. Escott. Materials of the All-Ukrainian scientific and theoretical conference: Second scientific readings dedicated to the memory of the Doctor of Historical Sciences, Professor O. I. Putr (November 20, 2016, Kyiv), 127–129 [in Ukrainian].
15. Shvets, M. A. (2024). Peculiarities of the Study of Cultural and Artistic Practices of Ukraine in the Context of European Integration Processes: Challenges and Prospects. Materials of the conference of the International Centre of Scientific Research, (02 August 2024, Kryvyi Rih), 137–142 [in Ukrainian].
16. Zembylas, T. (Ed.). (2015). *Artistic Practices: Social Interactions and Cultural Dynamics*. London and New York [in English].
17. Ben-Horin, O., Sotiriou, M., Espeland, M., Strakšienė, G. (2023). Towards Transdisciplinarity in Global Integrated Science-Arts Practices in Education? *A Janus Approach, Cogent Education*. 10, 2, 2287895. DOI: 10.1080/2331186X.2023.2287895 [in English].
18. Broderick, Sh. (2011). Arts Practices in Unreasonable Doubt? Reflections on Understandings of Arts Practices in Healthcare Contexts. *Arts & Health*, 3, 2. Year 95–109, DOI: 10.1080/17533015.2010.551716 [in English].
19. Kaimal, G., & Arslanbek, A. (2020). Indigenous and Traditional Visual Artistic Practices: Implications for Art Therapy Clinical Practice and Research. *Front. Psychol*, 11, 1320. doi: 10.3389/fpsyg.2020.01320 [in English].
20. Kozjek, K., & Herzog, J. (2018). Knowledge and Identification of Different Artistic Practices. *Research in Pedagogy*, 8 (2), 145–161 [in English].

References

1. Afonina, O. S., & Karpov, V. V. (2023). Artistic Practices in Modern Culture. *Culture and Modernity*, 2, 76–81 [in Ukrainian].
2. Babii, N. P. (2020). Current Cultural and Artistic Practices and Processes: Problems of Scientific Discourse. *Issues of Cultural Studies*, 36, 69–78 [in Ukrainian].
3. Verbetskyi, Ye. M. (2024). Reception of Foreign Cultural Practices in the Paradigm of Transculturalism. PhD Thesis. Kyiv [in Ukrainian].
4. Holovei, V. (2017). Performative Art Practices in the Context of Media Anthropology. *Scientific Bulletin of the Lesya Ukrainka East European National University*, 13–14 (362–363), 124–129 [in Ukrainian].

Стаття надійшла до редакції 02.01.2025
Отримано після доопрацювання 05.02.2025
Прийнято до друку 12.02.2025